

ههستی بی که لکی

به کر ده رویش
(خورماتوو)

ئهم ئیوارهیه له هه موو ئیوارهکانی دیکه زیاتر ههست به بی که لکی خۆم ده کهم، ههست ده کهم ئیتر پیناویکی درای بی که لکم و تور هه لدرامه ته سووچی مالتیک، کهس بیزی نایه بکاته چه کیش. لیتان ناشارمه وه ههست کردنم به بی که لکیم گیتاویکه، سه ده په که له نیتو سه رما شه پۆل ده دات. وای لیها تووه شهرم له بوونی خوی ده کات، هه همیشه له خوی به گومانه و به خوی ده لیت: زلهی بی که لک، جیگر و نان خوری بی سوود، جگه له پیس کردنی ژینگه کوا به ره همت؟ کوا داهینانت؟ زه مانیکه هه وری ئهم بی که لکی به سه ر سه ریه وه گه واله ده کات، بووه به کرمیک و به قامه تیا هه لده زنی، پیتی ده لئ: بی که لک، ژهنگی بی که لکی لیتی داوه، شهرت بی هه ناوت به خۆم. به م رۆژگاره هیچ کارو کاسبیه کم له دهست نایهت، بیرو هۆشم ده لئی داخراون، فامی هیچ ناکه م. هه همیشه خهوی دیت و باویشک ده دات، زۆر جار به خۆم ده لیم: توخوا ئازه لیک ببوایه م له م به شه ره ی ئیستامه باشتر نه بوو؟ له وانیه گایه ک، چیلک، و شتریک، کۆره هتستریک ببوایه م له ئیستام باشتر بوایه، هه ر هیچ نه بوایه ئه وسا دوو کهس سوودی لی ده بینیم، باری قورسی دوو ریتوارم ده گه یاند، چۆرک شیرم ده دا به مندالکی بی دایک و باوکی به جیما و له کاروانه که ی نوگره سه لمان، به لام ئیستا سوودم چیه؟ من نالیم نیتو بلین ئاخر سوودی من چیه؟ کابرایه که دالاشی رۆژگار ته نیا ئیسک و پرووسکی بۆ هیلاره ته وه، چه رمی زگی نووسا وه به پشتییه وه، له دارکی وشکه وه بووی رزیو ده چن، دریزی بالام نزیکه ی سه د و په نجا سانتیمه تره، رهنگی چاوم نه رگسییه، پیستم گه نم رهنگه، پرچی سه رو ریشم ماشورنجه، هیچ نیشانه یه کی جیا وازم نییه پیتی بناسریمه وه، یان له خه لکانی دیکه م جیا کاته وه، ته نانه ت جۆری خۆپنه که شم (-O). زۆریه ی شه وان که ده چه مه خه و له نیتو جیگا که مدا بیر له خۆم ده که مه وه، ئه و خۆمه ی که

گومانم هه‌یه خۆمێکی راسته‌قینه‌ی بێت، راسته‌قینه‌ی ئه‌وه نه‌، كه هه‌موو به‌یانی و نیوه‌رۆ و ئیواره‌یه‌ك ده‌خۆم و ده‌خۆمه‌وه، ئه‌مه‌یان گومانم لێی نییه‌ و بوونیکی حاشاهه‌نه‌گره، ئه‌و بوونه‌یه‌ كه جگه‌ له هینانی خه‌یالی ئاشكه‌ و پاشكه‌ هه‌یچی ترم پێ نابه‌خشی، ئاخ‌ به‌لام له خۆمدا ئه‌مه‌ چ بوونیكه‌؟ من هه‌زم ده‌کرد له ده‌شتیکی پانویه‌ریندا، له‌سه‌ر رێگه‌یه‌کی قه‌ره‌بالغ له نیوان دوو شاردا، دارێکی سه‌وز بوومه‌یه، چوار وه‌رزهی ساڵ پرشه‌ی گه‌لام هاتبا، هه‌میشه‌ میوه‌ی گه‌ییو به‌ره‌مه‌ی رۆژانه‌م بوایه، كانیه‌یه‌کی سارد و شیرینیش له بنمدا بوایه، جیگای هه‌وانه‌وه‌ی رێیوارانی ماندوو بوایه‌م، گه‌لای سه‌رم، لقوێم، هه‌میشه‌ پێ بوایه‌ له جریوه‌ی بالنده‌ی ئه‌و پێده‌شتانه، ئه‌وكات ده‌بووه‌ مه‌زاری ئه‌و ژن و كچانه‌ی كه ده‌هاتن و له‌بنی ئه‌ودا ده‌فی دلشكانی خۆیان ده‌ژهنی، رازونیازی خۆیان بۆ من ده‌گی‌رایه‌وه، هانایان بۆ من ده‌هینا، تیه‌كه‌ی كراسه‌كانیان به‌ لقوێوه‌یه‌كانی مندا هه‌لده‌واسی، ئه‌و نامانه‌ی بۆ دلداره‌ كوچ‌ کردووه‌ كانیان نووسیبوو، له‌لای ئه‌و به‌جێیان ده‌هیتلا، له‌بنی ئه‌ودا به‌نیازه‌وه‌ ده‌خه‌وتن، نه‌یتنی دلای خۆیان بۆ ئه‌و باس ده‌کرد، كچانی قه‌یره‌ و ناشیرین ده‌هاتن چه‌ندان تاو بۆ ناشیرینی و پیری خۆیان ده‌گریان، ئه‌وان وا تیه‌گه‌یشتون هه‌موو ناشیرینی كه‌سیکی خراپه، كورانی قیت و قوز، دلشكسته‌ی عاشق و چاو پێ له فرمیسك، پیاوانی ریشن و كوڵكن، له وینه‌ی پیاوی چه‌رخه‌كانی رابردوو، ئه‌وانه‌ی له دل‌وه‌ ده‌گریان و له بانیشه‌وه‌ عه‌یبیان ده‌هات ئاشكرای كهن، بۆیه‌ به‌ بزیه‌یه‌کی قه‌لپ ده‌یانشارده‌وه، ده‌هاتن له سێبه‌ری ئه‌ودا داده‌نیشان و وینه‌ و نامه‌ی دلداره‌كانیان له‌و چۆله‌وانیه‌یه‌ له گیرفانیان ده‌رده‌هینا، تیر سه‌یری وینه‌كانیان ده‌کرد و نامه‌كانیان ده‌خوێنده‌وه، له‌گه‌ڵ هه‌ر وشه‌یه‌كدا هۆن هۆن فرمیسکیان ده‌رژاند، منیش دل‌م ده‌دانه‌وه‌ و به‌ گـوـیـلـی ئاوی سـاـرد فرمیسكه‌كانم بۆ ده‌شۆردن، ئه‌و پیاوه‌ ماندووانه‌ سه‌ریان ده‌خسته‌ سه‌ر تاشه‌به‌ردیکی ئه‌و ده‌شته‌و خپ ده‌خه‌وتن، كاتیك به‌ ئاگا ده‌هاتنه‌وه‌ وه‌ك دیوانه‌ گیا له‌نبو گوتیچه‌ و كونه‌ لووته‌كانیاندا روابوو، ئه‌و پیاوانه‌ به‌و خه‌یاله‌وه‌ خه‌وتبوون گوايه‌ سه‌ریان له‌سه‌ر رانی خۆشه‌ویسته‌كانیان داناوه، من هه‌زم ده‌کرد دارێکی ئاوا بم و كانی و ئاویکی ئاواش له‌بنمدا بوایه، نه‌ك پیاویك بم وه‌ك

هه‌مانه‌ی به‌تال پێ بم له (با) ی بێ كه‌لكی، وه‌ك جاخیتی فریدراو پێ بم له گویی مشك، له جیقنه‌ی مریشك، له ته‌پاله‌ی مانگا، من ئیستا پیاویكم ئاخینراوم له خورافات، له حیاكیه‌ت و مه‌ته‌ل، ئه‌لێی رۆژتیک له رۆژان په‌رپه‌یه‌ك قاقه‌زم نه‌خوێندوووه‌ و بێ سه‌وادم، له فه‌ره‌نگی بێرمدا جگه‌ له حیاكیه‌ته‌كانی دز و قازی و فه‌تخی قه‌لای خه‌بهر به‌ولاوه‌ هه‌یچی ترم له‌بیر نه‌ماوه، چه‌ند مانگیك پێش ئیستا له‌و ده‌مه‌ی له حوجره‌ی سه‌راسیمه‌ بوون ده‌هاتمه‌ده‌ر كۆمه‌لیك تووتكه‌ سه‌گی برسی رێگیان پێ گرتم، من سه‌گی ولاتی خۆم و شاری خۆم و گه‌ره‌گی خۆم باش ده‌ناسم، سه‌گی ولاتی من هه‌موویان ره‌ش و بۆرن، سه‌ریان زله‌ و كلکیان كورته‌، كه‌له‌یان تیژه‌ و چاویان زه‌قه، ئه‌و سه‌گانه‌ ده‌یانویست بمخۆن و پارچه‌ پارچه‌م كهن، به‌لام كاتیك زانییان من چوار ئیسقانی ره‌ق و ته‌قم و به‌كه‌لكی خواردن نایه‌م هه‌موویان میزبان پێدا كردم، ره‌نگه‌ ئه‌مه‌یان بۆ هه‌ندێ كه‌س به‌زه‌حمه‌ت قووت بدری و فامی بكهن، به‌لام بۆ پیاوی بۆره‌ك و قونته‌ی وه‌ك ئه‌و كاریکی ساده‌ و ساكاره‌ و سوێندیش له‌سه‌ری ده‌خۆم كه‌ ئه‌وه‌ی ده‌یلتیم راست و دروسته‌، خۆشی نازانی بۆ هه‌میشه‌ هه‌ست به‌ بچووکی و نابوودی خۆی ده‌كات؟ یادوه‌رییه‌كانی له وه‌ره‌ی سه‌گ و لووره‌ی گورگ و چه‌قه‌ی كه‌متیار و واقه‌ی رێوی به‌ولاوه‌ هه‌یچی تری تێدا نییه‌، زۆر جار بۆ پێرکده‌وه‌ی بۆشاییه‌كانی نێو سه‌ری، مێژووی، ته‌مه‌نی، په‌نا وه‌بهر خوێندنه‌وه‌ی شیعه‌ه‌كانی حاجی قادر و قانبع و بێكه‌س ده‌بات، به‌لام جگه‌ له په‌رته‌زێکی به‌تال هه‌یچی تری تێدا نابینیت، په‌رته‌زی بێرم پێ له نائومییدی، له نه‌هامه‌تی، له دیمه‌نی ئه‌و كه‌لاوانه‌ی كه‌ كه‌نه‌فتکارانی ئه‌م خاكه‌ به‌ كـلـوـلی خـۆیان بنیاتیان ناوه‌ و داربه‌ده‌سته‌كان و كاریبه‌ده‌سته‌ چلێسه‌كان لووشی ده‌كهن، ئاخ‌ چۆن وام لێ نایه‌ت له خواری مالی ئیمه‌وه‌ مالی خودایه، مزگه‌وتیکی گه‌وره‌ به‌لام به‌تال له ئیمان و پێ له موصلمان، سه‌رووی مالمان كۆلانیکی درێژ و تاریكه‌، درێژ وه‌ك مێژووه‌ خۆتیاوییه‌كه‌ی ئه‌م نیشتمانه‌، پێ له باره‌گا، له ته‌كێ، له دیوه‌خان، له خانه‌قا، له هۆلی پرسه‌، له خانه‌ی مه‌شوره‌ت، له سینه‌ما، له فیلمی پێ له فرتو فیلت، ئای كه‌ سه‌یره‌ دنیا‌ی ده‌روبه‌رم، دنیا‌ی خه‌یال و گروگالم، كێ کردی و كێ خواری، گا کردی و كهر

خواردی دروشمی سهر زمانه، (زمان بهیلتی سهر
 رحه ته) نای له و دنیا یه ی که من ده بیبیم؟ دنیا ی
 ده سخه رۆ کردنی خه لک، خه لکیکی نیوه گیان، بی
 به هره، ره نجه رۆ، ئیستا ئیتر سیمام له سیمای
 شاشه یه کی ته لڅ ده چیت، جگه له فیلمی (صور من
 المعركة) به و لاوه هیچی تر پیشانی منداله
 تۆزاوییه کانی ئەم مهمله که ته نادات، مهمله که تی قاوه ی
 به رازیلی و چای مهحموود و برنجی گولدان. هاوسیتی
 دهسته راستم مائی مه لایه کی نه خوینده واره،
 دهسته چه پیشم به رپرستیکی کۆله واره، سه ره وه شم
 مامۆستایه کی چه نه بازه، خواره وه شم بازگانیتیکی
 هه تیویازه، ئەمانه هه ر شه ویک له مائی یه کیکیان
 کۆده بنه وه، مه لا باسی هه زره تی جبرایلیان بۆ ده کات چۆن
 هاتووه ته خه وی و په یامی به هه شتی داوه تی، برای
 به رپرستیش باسی په ییکیکی ولاته یه کگرتووه کانیان بۆ
 ده کات که چۆن هاتووه ته لای و به لینی راگه یاندنی
 ده وله تی کوردی پیداره، مامۆستاکه ش باسی ئەوه یان بۆ
 ده کات که چۆن (بان کی مۆن) نامه ی بۆ ناردووه و
 خویندنی کوردی له که رکوک به فه رمی ناساندووه،
 بازرگانه که ش باسی ئەوه یان بۆ ده کات که چۆن وه زبری
 بازرگانی چین (چیان چۆنگ) ته لیفۆنی بۆ کردووه و
 به لینی ده هه زار Cd و هه زار ته ن باله ی پیداره، تا له
 جه ژنی ره مه زانی داها توودا به سه ره هه ژارانی کوردستاندا
 دابه شی کات، ئەویک که له نیو بازنه ی ئەم چواره دا بژی
 ئیتر چۆن له خو به وه پووک نابیته وه و نابیته کلناشکه ی
 بهر باهوژی سه ره تای پاییزی بی ئومیدی، ئاخر چۆن؟ من
 نالیم نیوه بلین؟ ده زانم نیوه ش وه ک منی کۆله وار و بی
 ده ره تان له به رانه بهر ئەم دیمه نانه دا دۆش داماون و
 به سه رنجه وه لیبان ده پروان، پروانینیک ته نیا بهر چاوی
 خو تان ده بین و هیچی تر، بۆیه نیوه ش وه ک من له
 سیبهره که ی خو تان راماون و بی دهنگ بی دهنگ له
 تارمایی بی که لکی خو تان ده پروان، من له هه ر یه کی له
 نیوه دا که سیک ده بینم، کوتومت له من ده کات کوتومت.